

Bernard-Henri Lévy, un hereu de Voltaire i de Sartre

El Mond
12/11/82 (3)

pero, 1973). Tothom oblida també que el gulag havia estat denunciat, molt abans que per Soljenitsin, per escriptors com Koestler, Kravtchenko o Camus. El llibre de Lévy fa furor, els americans el tradueixen amb entusiasme i la "nouvelle philosophie" —que reuneix entorn de Lévy alguns autors que no te-

nen gran cosa en comú fora del seu antimarxisme visceral— es converteix en la darrera moda parisenca.

Però les modes passen. Quan Lévy publica, el 1979, *Le testament de Dieu* l'autoanomenada nova filosofia no és res més que un record.

Cal, per tant, que el nou llibre es defensi sol. Doncs bé, encara que les intencions siguin nobles, la realització no arriba pas sempre a l'altura de l'objectiu assenyalat. Aquesta vegada, en efecte, Lévy es proposa un objectiu que se situa més enllà de la política: es tracta, ni més ni menys, que de fundar una moral, de construir una ètica de la resistència, de justificar el combat que els homes menen, una mica arreu del món, contra tota forma d'opressió. L'intel·lectual, explica Lévy, no té cap més utilitat que aquesta: lluitar pels drets de l'home i contra tots els totalitarismes, tant si són de dreta com d'esquerra. En aquest punt, sembla que hi trobem, una vegada més, la inspiració d'un Camus o d'un Merleau-Ponty. Però, a diferència d'aquests —que només donaven la seva plena confiança a la raó humana—, Lévy va a cercar la justificació darrera del seu combat en una tradició religiosa: la de l'Antic Testament.

La llei de Moisès esdevé, doncs, en ell, el model de tota legislació. El poble jueu hauria estat el primer a celebrar les virtuts del Dret, a afirmar la universalitat dels preceptes morals, a denunciar l'arbitrarietat dels poders terrenals, tots ells nuls davant el poder de Déu. Lévy no fa pas, de cap manera, un acte de conversió religiosa. El judaisme, per ell, no és tant una revelació com el model de tota moral i el predecessor de tot esperit de resistència a l'opressió. Aquesta vegada, doncs, són amplis sectors de l'opinió jueva i de la cristiana que converteixen el llibre en un èxit. Només el rebutgen alguns erudits, per una banda —ofuscats per la manera una

